

ประวัติของบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

กิจการตำรวจของประเทศไทย มีหลักฐานน่าเชื่อว่าเริ่มมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยพบหลักฐานว่ามีการใช้ “เจ้าหน้าที่บ้านเมือง” ให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลป้องกันการกระทำความผิดกฎหมายของ คนในชุมชนต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แบ่งระบบการปกครอง ออกเป็นสี่เหล่า เรียกว่า จตุสดมภ์ ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา ซึ่งกิจการตำรวจอยู่ในความรับผิดชอบของ เวียง และในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กิจการตำรวจมีการจัดรูปแบบและบทบาทความรับผิดชอบ คล้ายคลึงกับในสมัยกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งในสมัยราชการที่ ๔ ราวปี พ.ศ. ๒๔๐๓ จึงได้มีการ เปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบตำรวจสมัยใหม่ โดยได้มีการจ้างชาวต่างชาติมาจัดตั้งกองตำรวจแบบตำรวจของ ประเทศยุโรปเรียกว่า กองโปลิศคอนสแตเบิล ต่อมาในสมัยราชการที่ ๕ ได้มีการปฏิรูปการปกครอง ของประเทศใหม่ โดยยกเลิกระบบการปกครองจตุสดมภ์เปลี่ยนเป็นกระทรวงและนำเอาระบบการ ปกครอง ท้องที่แบบ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เมืองและมณฑล มาใช้ในการบริหารแผ่นดิน กิจการ ตำรวจจึงได้รับการปรับปรุงตามไปด้วย

การตำรวจซึ่งเดิมอยู่ในกระทรวงมหาดไทย มีอยู่ ๒ กรม คือกรม ตำรวจภูธรและกรมตำรวจภูบาล สำหรับกรมตำรวจภูบาลทำหน้าที่คล้ายกับ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน ตรวจตราด้านหัวเมืองทุกมณฑล ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ยกเลิกกรมตำรวจภูธร กรมตำรวจภูบาล และจัดวางโครงสร้างกรม ตำรวจขึ้นใหม่ (ประกาศคณะกรรมการราษฎรจัดวางโครงสร้างกรมตำรวจลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๕) แบ่งภารกิจออกเป็น ๔ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ กองบังคับการ

ส่วนที่ ๒ ตำรวจนครบาล

ส่วนที่ ๓ ตำรวจภูธร

ส่วนที่ ๔ ตำรวจสันติบาล

โดยให้รวมกรมตำรวจภูบาล กองตำรวจพิเศษ กับตำรวจภูธรกลางเป็น “ตำรวจสันติบาล” แบ่งเป็น ๓ กอง โดยกองที่ ๑ และกองที่ ๒ มีหน้าที่เป็นกำลังช่วยเหลือตำรวจนคร บาล และตำรวจภูธรในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด ส่วนกองที่ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

๑.แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ

๒.แผนกบันทึกแผนประทุษกรรม

๓.แผนกวิทยาการ

๔.แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย ออกรูปพรรณผู้ร้ายหลบหนีและของหาย

ต่อมา มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวง มหาดไทย พ.ศ. ๒๔๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนราชการกองบังคับการตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๕ กอง กำกับการ คือ

๑.กองกำกับการ ๑ สืบสวนปราบปรามโจรผู้ร้าย

๒.กองกำกับการ ๒ สืบราชการพิเศษ

๓.กองกำกับการ ๓ เทคนิคตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ

แผนกบันทึกแผนประทุษกรรม

แผนกพิสูจน์หลักฐาน

แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย ออกรูปพรรณผู้ร้ายหลบหนีและของหาย

แผนกการเนรเทศ

๔.กองกำกับการที่ ๔ ทะเบียนตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนกปืน

แผนกกรรณ

แผนกสมาคม เอกสารหนังสือพิมพ์

แผนกโรงหญิงนครโสเภณี โรงจำนำ ฯลฯ

แผนกพิจารณาภาพยนตร์

๕.กองกำกับการที่ ๕ ตำรวจสรรพสามิต

เมื่อ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบ ราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๔๘๔ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๔๘ ร.จ. ๑๙๔ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔) จัดตั้ง “กองสอบสวนกลาง” แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑.กองกำกับการ ๑ คำนวณมาตรฐานของการประทุษร้าย แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนก ๑ การประทุษร้ายถึงตาย

แผนก ๒ การประทุษร้ายไม่ถึงตาย

แผนก ๓ การประทุษร้ายต่อทรัพย์ นอกจากล่อลวง ปลอมแปลง

แผนก ๔ ล่อลวง ปลอมแปลง

แผนก ๕ ยาเสพติด

๒.กองกำกับการ ๒ ทะเบียน แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

แผนก ๑ โรงรับจำนำ นครโสเภณี ค้าของเก่า ฯลฯ

แผนก ๒ ปืน วัตถุระเบิด

แผนก ๓ ยานพาหนะ

แผนก ๔ พิจารณาภาพยนตร์

แผนก ๕ ควบคุมโรงแรมการพนัน เรี่ยไร นักเรียนและเด็ก ฯลฯ

๓.กองกำกับการ ๓ วิชาการตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

แผนก ๑ พิมพ์ลายนิ้วมือ

แผนก ๒ พิสูจน์หลักฐาน

แผนก ๓ บันทึกแผนประทุษร้าย

แผนก ๔ สถิติคดีอาญา

แผนก ๕ พิพิธภัณฑน์อบรม และคั่นคว้าความรู้ทางวิชาการตำรวจ

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.๒๔๙๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๑ ยกฐานะกองสอบสวนกลางขึ้นเป็น “กองบัญชาการ ตำรวจสอบสวนกลาง” แบ่งเป็น ๔ กองบังคับการ ดังนี้

๑. กองพิเศษ แบ่งเป็น ๒ กองบังคับการ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

๑) แผนกทะเบียนและพิมพ์ลายนิ้วมือ

๒) แผนกพิสูจน์หลักฐาน

๓) แผนกบันทึกและแผนประทุษกรรม

๔) แผนกสถิติคดีอาญา

๕) แผนกพิพิธภัณฑ์ทางคดี

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๕ แผนก

๑) แผนกสืบจับ

๒) แผนกสื่อสาร

๓) แผนกประวัติผู้ร้าย

๔) แผนกของหายและได้คืน

๕) แผนกยานยนต์

๒. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

๑) แผนกควบคุมโรงรับจำนำ

๒) แผนกออาวุธปืน

๓) แผนกรถยนต์

๔) แผนกล้อเลื่อน

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

๑) แผนกเอกสารหนังสือพิมพ์

๒) แผนกควบคุมภาพยนตร์

๓) แผนกควบคุมโรงแรม เด็ก โสเภณี การพนัน และเรียไร

๓. กองตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ง. กองกำกับการ ๔

(ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๓ เพิ่มกองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔)

๔. กองปราบปราม แบ่งออกเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ต่อมาได้มี พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๘ ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ปรับปรุงตำรวจสอบสวนกลาง แบ่งส่วนราชการเป็น

๑. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
แผนกอาวุธปืน
แผนกรถยนต์
แผนกล้อเลื่อน
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
แผนกควบคุมโรงรับจำนำและค้าของเก่า
แผนกควบคุมภาพยนตร์
แผนกควบคุมโรงแรม โสเภณี การพนันและเรียไร
๒. กองตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๖ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
 - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - ฉ. โรงเรียนตำรวจสันติบาล
๓. กองปราบปราม แบ่งเป็น ๗ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
 - ฉ. กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
 - ช. กองกำกับการ ๗ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๔. กองตำรวจรถไฟ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๕. กองตำรวจจราจรทางหลวง แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
๖. กองตำรวจน้ำ แบ่งเป็น ๖ กองกำกับการ คือ
 - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

- ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
 - ฉ. กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๗. กองวิทยาการ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
 - แผนกถ่ายรูปลสถานที่เกิดเหตุ
 - แผนกตรวจเอกสารวัตถุ
 - แผนกหอทดลอง
 - แผนกพิพิธภัณฑท์ทางคดี
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
 - แผนกตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ
 - แผนกตรวจเก็บพิมพ์ลายนิ้วมือ
 - แผนกบัญชีการต้องโทษ
 - แผนกแผนประทุษกรรม
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
 - แผนกสถิติคดีอาญา
 - แผนกประวัติอาชญากร
 - แผนกสถานคูตัว
 - แผนกสืบจับและของหายได้คืน
๘. กองการสื่อสาร แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- แผนกวิทยุ
 - แผนกโทรศัพท์
 - แผนกโรงงาน
๙. กองยานยนต์ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
๑๐. โรงเรียนสืบสวน
๑๑. กองพิเศษ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
 - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ แผนก ๑ - ๖
๑๒. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจสอบสวนกลาง แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ
- กองร้อยที่ ๑ - ๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการยุบกองวิทยาการแยกเป็น ๒ กอง คือ กองทะเบียน ประวัติอาชญากรรมและกองพิสูจน์หลักฐานและ ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดตั้ง กองตำรวจทางหลวงขึ้นในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่ง ส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๗ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๓ ให้กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง มีหน่วยงานฝ่ายอำนวยการ ๖ แผนก คือ

๑. แผนกกลาง
 ๒. แผนกคดีและวินัย
 ๓. แผนกทะเบียนประวัติ
 ๔. แผนกการเงินและพัสดุ
 ๕. แผนกสถิติวิจัยและแผนงาน
 ๖. แผนกสวัสดิการ
- และมีหน่วยงานระดับกองบังคับการ จำนวน ๙ กอง คือ
๑. กองตำรวจสันติบาล
 ๒. กองปราบปราม
 ๓. กองทะเบียนประวัติอาชญากรรม
 ๔. กองพิสูจน์หลักฐาน
 ๕. กองทะเบียน
 ๖. กองตำรวจน้ำ
 ๗. กองตำรวจรถไฟ
 ๘. กองตำรวจป่าไม้
 ๙. กองตำรวจทางหลวง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ภารกิจในหน้าที่ตำรวจได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ประกอบกับ กรมตำรวจได้เริ่มนำเอาหลักการบริหารแผนงานใหม่มาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้อง กับสภาวะแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อสนอง ตอบประชาชนและประเทศชาติมากขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งกองบังคับการอำนวยการขึ้นในกองบัญชาการ ตำรวจสอบสวนกลาง โดยแบ่งเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

๑. กองกำกับการกำลังพล
๒. กองกำกับการข่าว
๓. กองกำกับการนโยบายและแผนงาน
๔. กองกำกับการสนับสนุน
๕. กองกำกับการงานพิเศษ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๔ ยกฐานะกองกำกับการกองปราบปราม กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ขึ้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๘) วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ให้แยกกองพิสูจน์หลักฐานและกองทะเบียนประวัติอาชญากร ไปตั้งเป็นสำนักงานวิทยาการตำรวจ มีฐานะเป็นกองบัญชาการ และในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๓ มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒๐) ปรับเปลี่ยนกองทะเบียนต่างดาวและภาชีอากรเป็นกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ขึ้นอยู่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒๑) ยกฐานะกองตำรวจสันติบาลเป็นสำนักงานตำรวจสันติบาลเทียบเท่า กองบัญชาการ และออกจากสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

มติ ก.ตร. ครั้งที่ ๙/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๔ ได้ปรับปรุงโครงสร้างของกองกำกับการ ๖ กองปราบปราม โดยยกฐานะขึ้น เป็นส่วนปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เทียบเท่ากองบังคับการอยู่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ดังนั้น

กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง จึงมีหน่วยงานในสังกัด รวม ๑๐ กองบังคับการ ดังนี้

๑. กองบังคับการอำนวยการ
๒. กองปราบปราม
๓. กองทะเบียน
๔. กองตำรวจน้ำ
๕. กองตำรวจรถไฟ
๖. กองตำรวจท่องเที่ยว
๗. กองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
๘. กองตำรวจทางหลวง
๙. กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีทางเศรษฐกิจ
๑๐. กองตำรวจป่าไม้

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๘ ทำให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติใหม่ ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กำหนดให้มีหน่วยงานใหม่ ระดับกองบังคับการและระดับกองกำกับการ เพิ่มขึ้น ได้แก่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี (ปตส.) กับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์ฝึกอบรม พร้อมกันนั้น ได้มีการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ ความรับผิดชอบ ดังนั้น กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ในยุคนี้นี้ จึงมีหน่วยงานในสังกัดระดับกองบังคับการ จำนวน ๑๑ หน่วยงานและหน่วยงานระดับกองกำกับการขึ้นตรง จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กองบังคับการอำนวยการ
๒. กองบังคับการตำรวจทางหลวง
๓. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
๔. กองบังคับการตำรวจน้ำ

๕. กองบังคับการตำรวจรถไฟ
๖. กองบังคับการทะเบียน
๗. กองบังคับการปราบปราม
๘. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองตำรวจป่าไม้เดิม)
๙. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี
๑๐. กองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
๑๑. กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีทางเศรษฐกิจเดิม)
๑๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
๑๓. ศูนย์ฝึกอบรม

ในปี ๒๕๕๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพของงาน และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

๑. กองบังคับการทะเบียนเปลี่ยนเป็นกองบังคับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
๒. เปลี่ยนชื่อ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อ เด็ก เยาวชนและสตรี เป็นกองบังคับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
๓. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แยกเป็น กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
๔. ยกเลิก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและศูนย์ฝึกอบรม เปลี่ยนเป็นฝ่ายอำนวยการ สังกัดกองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ทำให้กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางมีหน่วยงานระดับกองบังคับการจำนวน 12 กองบังคับการและแต่ละกองบังคับการประกอบด้วยหน่วยงานระดับกองกำกับการดังต่อไปนี้

1. กองบังคับการอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ 1-10
2. กองบังคับการปราบปราม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-6, กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ
3. กองบังคับการตำรวจทางหลวง ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-8, กลุ่มงานสนับสนุนถวายความปลอดภัย
4. กองบังคับการตำรวจรถไฟ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-5

5. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ 1-6
6. กองบังคับการตำรวจน้ำ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-11 , กลุ่มงานเรือตรวจการณ์
7. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
8. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
9. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-5
10. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
11. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-4
12. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ 1-3, กลุ่มงานสนับสนุนคดีเทคโนโลยี

ปี พ.ศ.๒๕๕๖ มีราชกิจจานุเบกษา ลง ๗ มกราคม ๒๕๕๗ (เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๔ ก) ประกาศ กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๖ จัดตั้งกองกำกับการ ๑๒ เป็นส่วนราชการภายในกองบังคับการตำรวจน้ำ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง โดยแยกภารกิจมาจากกองกำกับการ ๑๑ เพื่อรับผิดชอบภารกิจในเขตน่านน้ำท่าเรือชายฝั่งแม่น้ำโขงในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญด้านความมั่นคง การปราบปรามยาเสพติด และพาณิชย์นาวี และเปลี่ยนชื่อกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว และเปลี่ยนชื่อกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเป็นกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

ในปี ๒๕๖๐ มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๐ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๐ (ราชกิจจานุเบกษา ลง ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๘๙ ก ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐) ยกฐานะกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และจัดตั้งขึ้นเป็นกองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ปัจจุบันกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางมีหน่วยงานระดับกองบังคับการจำนวน ๑๑ กองบังคับการ และแต่ละกองบังคับการประกอบด้วยหน่วยงานระดับกองกำกับการดังต่อไปนี้
๑. กองบังคับการอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ๑-๑๐
 ๒. กองบังคับการปราบปราม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๖, กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ
 ๓. กองบังคับการตำรวจทางหลวง ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๘, กลุ่มงานสนับสนุนถวายความปลอดภัย
 ๔. กองบังคับการตำรวจรถไฟ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๕
 ๕. กองบังคับการตำรวจน้ำ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๑๒ , กลุ่มงานเรือตรวจการณ์ขนาด ๑๑๐-๑๘๐ ฟุต
 ๖. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
 ๗. กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
 ๘. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๕
 ๙. กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
 ๑๐. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๔
 ๑๑. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ ๑-๓, กลุ่มงานสนับสนุนคดีเทคโนโลยี

เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ สำนักงาน และกรมในกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ.๒๕๘๔ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๘๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๔๘ ร.จ. ๑๙๔ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๘๔ จัดตั้ง “กองสอบสวนกลาง” ดังนั้น จึงถือเอาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ เป็น “วันตำรวจสอบสวนกลาง”